

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.

Nyiltér sora 50 fillér.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Kivándorlás vármegyénkből.

Zombor, 1900. május hó.

Nem régen az a föltűnést keltő hír járta be a fővárosi lapokat, hogy vármegyénk egyes német községekben a kivándorlás napról-napra nagyobb mérvet ölt.

A szenzációs híradást az újságok majdnem megegyezőleg azon megdöbbenő kommentárral kísérték, hogy ime hazánk „kamarája“ a dugzagdag Bácska, a melynek népét minden időkben a gazdagság és jómód mintaképének emlegették, nem talál már ott munkát és kenyeret, napról-napra szegényedik, terjed az inség.

S azért az inség nyomán fakadó elviselhetetlen nyomorúság elől a jó módhoz szokott közép-bácskai németsegből hatszáznál több ember Németországba vándorolt ki: új hazát keresni.

Megdöbbenéssel olvastuk vármegyénk valóban viruló, előrehaladó szép községeiről e szomorú hírt.

Sötét képek voltak azok e községekről, a melyek a legmélyebb részvétet keltették fel mindenütt, a hol azokat nem ismerik. Hisz a nyomor, az inség, a szegénység, mindenütt bántó nyomot hagy hátra az érző szívekben.

Vigasztalásukra legyen azonban mondván, hogy mi, a kik e községek ismerjük, jól eső kacagással fogadtuk azt a hírt, a mely országvilággá kürtölte, hogy Verbászon, Kulán, Cservenkán, Torzsán, Járeken az inség dul és áldozatait a kivándorlásra hajtja.

Nagyon természetes dolog, hogy e községekben is, mint mindenütt vannak szegények is, de azért mégis az „általános jó mód“ jellemzi.

A ki ebben kételkedik, keresse fel bármelyikét és bizonyára csodálkozással fogja látni, hogy ott az igazi szegénységnek nyoma sincs.

Nyomor, inség egyáltalában csak ritkán, itt-ott elszórtan fordul elő. Mindegyik község halad, virágzik. Kulturális és gazdasági intézményeik szaporodnak, fejlődnek. Népe munkás, szorgalmas, hazafias, istentől.

Mondhatná valaki, hogy ez csak külszín, ez eltakarja a nyomort. Lépjön be tehát bármely házba, és nem fog olyat találni melynek tüzhelye ne lenne, nem fog olyan embert látni, ki nem

tiszta buza kenyeret eszik és nem talál olyan asztalt, a melyre mindennap hús ne kerülne és beteljesülve fogja itt látni i. v. Henrik kivánságát: „vasárnapon tyúk forr minden paraszt fazékában.“

Hol itt az inség, a nyomor, a mely e községek népét arra készítené, hogy kivándoroljon. Nem is kivándorlásról van itt szó. A dolog tulajdonképpen úgy áll, hogy ezen községekben többnyire ugynevezett „szezon“ munkára mennek a Rajnamelléki Hessen tartományba. A munka meghatározott ideig tart és azután hazajönnek. Ott-hont kün egyikük sem alapít, sőt a legtöbbnek a felesége és gyermekei ki sem mennek.

Tehát nem a nyomor és inség üldözi ki a hazából, hanem a meggazdagodás vágya és az újság ingere. Az előbbi oly tulajdonságuk, „a mely még a kapufélfát is meg akarja fejni.“ Az újdonság ingere pedig értelmiségüknek tanujale.

Ezzé zsugorodott össze az annyira fölfújott szenzációs hír: a bácskai németsegből a nyomoráról.

Még egy momentumot nem hagyhatunk figyelmen kívül. Verbászon és Torzsán történt. Mindkét helyről többen kiakartak vándorolni. A két község derék tanítói és papjai hazafias kötelességüknek tartják, félrevezetett népüket fölvilágosítani. Mindkét helyen: Uj-Verbászon a nemrég elhunyt boldog emlékü *Schneberger János*, Torzsán pedig *Famler Gusztáv* lelkészek a szószékéről oly megható, hazafias beszédet mondtak a népnek, hogy a kivándorolni készülő nagyobb része letett szándékáról.

Végül még egy történeti tény említünk fel. Egyszer már keservesen meglakoltak németjeink kivándorló kedvükért. A hetvenes években török ágensen fölötté fényes ígéretekkel csábították őket a fekete tenger melléki vidékre, Burgasz és Saloniki tájára. Az elámitott parasztok kaptak az alkalmon. Sok kisbirtokos gyorsan pénzzé tette vagyonát és kivándorolt. De csakhamar belátták, hogy nagyon megcsalódtak. Az iszonyatos munka testben lélekben megtörte őket. A szokatlan klíma pedig a legtöbbnek feleségét és gyermekét elpusztította. A mikor már a magukkal hozott vagyonkát is fölemésztették, fölstedték sátorfájukat és gyalogszerrel mentek hazafelé.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Jó kedvemet...

Jó kedvemet észreveszik
S irigyelnek mindazok,
A kiknek társaságában
Dalolok és kacagok.
Nem tudják, hogy
Színlelés a kacajom,
Olyankor én
Bánatomat altatom.

Mályva.

KRALJEVIC MÁRK.

— Angyal Bétától. —

Alig hogy pittymallani kezdett, a hős vitéz, Kraljevic Márk tüzes ménparipájára pattant, zsebeit tele rakva sok fénylő arannyal, aztán elvágtatott messze... messze... ki a rónaságba!...

Mint a sárkány, úgy reptél vele lova künön a rónaságon, a míg egy zugó folyóhoz nem ért. A mint a folyóhoz ért, tüzes ménparipája hirtelen megállt, priszszögni s borkolni kezdett s egy lépést sem akart tovább menni, mintha megjárd volna valamit. Majd ugrálni s nyeríteni kezd, mintha mondani akarna valamit jó urának!

A hős vitéz leszáll lováról s hallgatózni kezd! Ah! mi ez? Valami siró hangot hall a távolból... Lassan, lábujjhegyen a hang után megy, lovát kantárjánál vezetve. A mint a zugó folyó partjához ér, ott lát egy égi lényt, egy remek szépségű tündér leányt, ki térdre borulva s kezeit ég felé emelve, keservesen zokog, sir...

A hős vitéz, megígézve a leány szépségétől, önkénytelenül ő is térdre borul, kezeit ég felé emeli s imádkozik... Majd ismét fölkel, a leányhoz megy, megfogja gyöngéden hófehér kis kezecskéjét s imígy szól hozzá majdnem félő hangon:

— Légy üdvözölve szép tündér leány! Oh, mondsza csak, mi bajod van, mért sirsz oly keservesen?!

Szép viruló arcod még fiatal korodra vall és hajfürtjeid máris őszbeborultak, mondsza csak, mi okozta ezt?!... ki szomorított meg ily mélyen, atyád, anyád avagy testvéreid?!

A tündér leány föltekint, reá veti bogárfekete szemét s imígy válaszol siró hangon:

— Oh, ne kérdezd ismeretlen vitéz, mi okozott nékem ily mély bánatot, rajtam úgy sem segíthetsz már, mert ma estig meg kell... bálnom! Nem atyám okozta nagy fájdalmam, sem anyám, sem szerető testvéreim, hisz ők engem mindannyian végtelenül szeretnek. Bánatom más okozta!...

— Ah! de mondd csak te égi lény, ki okozhatott néked fájdalmat itt e földön?!

A leány ismét ráveté szép fekete szemét az ismeretlen hősre s szomorúan imígy válaszol:

— Annak már van vagy kilenc éve, hogy az Arabs vezér betört óriási seregével országunkba s mintán elfoglalta azt, annak alattvalóit rabszolgáivá tette! Országunk évenként óriási adót fizet a fekete Arabs vezérnek, ez az első feltétel. A második az, hogy a mely legény nősülni akar, annak előbb 34 aranyat le kell fizetnie a fekete, rut Arabs vezér előtt; a harmadik feltétel mit reánk szabott az, hogy a mely leány férjhez akar menni, annak 30 aranyat kell lefizetnie, különben nem nősülhet meg a legény, sem férjhez nem mehet a leány!... Az én szüleim és testvéreim földhöz tapadt szegények ma, mert a mi vagyonuk volt, azt elrabolta tőlük a rut Arabs vezér s így érettem 30 aranyat nem fizethetnek, hogy férjhez mehessek, szívem választottjához! De ez még mind nem volna oly nagy baj, hanem az a legnagyobb baj s az fáj vérző szívemnek oly nagyon, hogy a rut, fekete Arabs vezér azt is kikötötte magának, midőn országunkat leigázta, hogy országunk legszebb leányai sorba menjenek hozzá napról-napra s őt, a rut Arabot csokolják, öleljék, szeressék!... Ma rajtam a nap, hogy hozzá menjek. Ah! utálok őt egész lelkemből s inkább kész vagyok meghalni, mintsem őt csokoljak, öleljem, szeressem!... Ah Istenem! mit tegyek? Vízbe fojtsam avagy felakasszam-e magam?!

Aztán megereszté könyveit, mint a zápor, a szép tündér-leány s keservesen sirt, zokogott.

Kraljevic Márk, a hős vitéz, némán bámult maga

Nem lehetetlen, hogy a Németországba kivándorolt és ott kincseket kereső németjeinket szintén ilyen keserű csalódás fogja érni és meggyógyítani.

Orvosainkról.

I.

A minapában ott szorongott a főispán ur előszobájában egy orvosokból álló küldöttség, melynek tagjai zavartan tekintettek körül a jóformán ismeretlen vidéken, hiszen mindeddig csendben, feltűnés nélkül taposták nehez hivatásuk malmát, alig hagyták meg elköszögük határát, főképpen pedig nem szokták volt meg a vármegye fényes palotájában való kilincsesztést. Nagy sor az, ha ők nekiszánták magukat és kéri jöttek, ők, kik eddig adtak: odaadták egészségüket, idejüket, nyugalmukat hivatásuk lelkiismeretes teljesítésére. És most, mikor kísérletet tesznek természetes joguknak: a megélhetés jogának érvényesítésére, akkor elhibezték, hogy csakugyan ott vannak, a hol állapotukat továbbra is eltűnő merő gyámoltalanság, sőt bűn volna. Ezen állapotokat már eddig is szellőztették, de a magyar természet tudvalevőleg olyan, mint a szalmaláng; ha hallottunk orvosi panaszokat, úgy meghökkenünk, csóváltuk a fejünket, beismertük, hogy ez így nem maradhat, de azért nem történt semmi, mert ezen szalmaláng soha sem adott elég tüzet arra, hogy nála az orvosok mindennapi kenyerüket megsűthették volna. Pedig megállapították, hogy az orvosnövendékek száma évről-évre apad és ennek dacára mégsem gondoskodtak arról, hogy az orvosi pályának jövedelmezőbb tétele által az ifjúságnak e pályára való törekvését előmozdítsák, hanem azon példabeszédből indulva ki, mely szerint „nincs az a szénás szekér, a melyiken még egy szál el ne férhetne“, az orvosok vállaira is mindig több és több terhet raktak a nélkül, hogy az ő szénás szekertük elé jobb lovakat fogtak volna. Pedig nagyok ezek a terhek.

Az ilyen községi vagy körorvos ló-fut egész nap szétszórt házak és tanyák közt, esőben, hóban, fagyban és tikkasztó hőségben, fapossa a bokáig éró sarat, vagy futóhomokot, rettegve tér haza gyermekei közé, mert csak az imént jött ki valamelyik egészségtelen, piszkos viskóból, melyben a család fele szenved súlyos ragályban, összepörölt a gazdával, ki nem engedi házára ragasztani a vörös cédulát és más helyen meg majd, hogy agyon nem verték, mert a ragályos betegségben elhaltak hulláját el akarta külfölni a családól. E mellett ingyen kell a falu nagy részét gyógykezelni, hiszen az országos betegápolási alapról szóló miniszteri utasítás értelmében azt is tekintik szegénynek, a ki betegségének idején nem rendelkezik felesleges pénzzel, melyen gyógyszer vétethetne magának. Mi bácskaiak pedig tudjuk, hogy a népnek kora tavasztól őszig nincs pénze, mert

elé, néki is köny toltult szemébe, szive egészen ellágyult, de csakhamar erőt vett önmagán, ismét megfogta hófehér karját a szép tündér leánynak s imígy kezdé őt vigasztalni:

— Ne sirsz te szép tündér leány! Vesdd ki fejedből a csunya gondolatot, hogy elemeszd magad, hisz te még oly fiatal vagy, mint a gyenge fűszálon a harmat, kár volna még meghalnod! Aztán gondold meg azt is, te szép tündér leány, hogy néked egy halhatatlan lelked van, melyet a teremtő Isten, a mindenség Ura lehel beléd s melyről egykor számot kell adnod Isten előtt! Ne piszkítsd be lelked ily ocsmány bűnnel, ily égbekiáltó tettel! Ne szomorítsd meg szegény szülőidet és szerető testvéreidet ily szerencsétlen ballépéssel! Tekints fel a csillagok égre, fordulj bizalommal Istenhez, ő megsegít téged!

A szép tündér leány mély gondolatokba merült s közbe-közbe szive mélyéből felsóhajtott.

Majd ismét így szólott hozzá a hős vitéz:

— Mondsza csak, te égi lény, hol lakik a fekete, rut Arabs vezér?!... Szeretnék hozzá menni, hogy egy-pár szót váltsak vele!

A szép leány, mintegy szánakozva, az ismeretlen vitézre néz, mondván:

— Oh, ismeretlen hős vitéz! mit kérdezed, hol lakik az Arabs vezér?! Talán nősülni akarsz s elmégy hozzá az aranyakat lefizetni?! Oh, ne menj kérlek oda, mert az aranyakkal valószínű hogy ott hagyod a fejedet is!

— És mért bagynám ott a fejem, — válaszolá a hős vitéz — aranyam van anyai, hogy akár egész országát megvehetném az Arabs vezérnek, lefizetem a mit kíván tőlem. Nesze itt van 30 arany — a leány kőnyébe olvasva az aranyakat — menj haza szülőidhez s élj velök boldogul, míg én vissza nem jövök az Arabs vezértől, én lefizetem néki helyetted is a 30 aranyat, hogy férjhez mehesz!...

Aztán gyorsan tüzes sárkány lovára pattant a hős vitéz s elvágtatott, messze, messze, a sik rónaságon... A szép tündér leány bámulva nézett utána, még kiabált valamit, de a hős vitéz azt már nem hallotta...

(Folyt. köv.)

a maradékot a vidám farsang emésztette meg, ezután hitelbe vesz mindent „új”-ig, az orvostól is megkívánja tehát, hogy szegénynek tekintse, ha már az orvosságát ingyen kapja. Hát aztán meg a trachoma! Ennek gyógyításáért még a gazdag se fizet, azaz talán mégis fizet — gorombasággal, mert ha a tiltott gyümölcs édes, úgy a reátrikmált gyümölcsök meg keserűek és tudnivaló, hogy a trachomásokat amugy kötéssel kell fogni, hogy a gyógyításra eljárnak. No meg az orvos állandó barca az előjáróság megbánomása ellen, aztán sok egyéb kellemetlenségek, miket elsorolni nem lehet ily rövidebb cikk keretén belül, megannyi azt a kérdést tolja előtérbe, hogy hát mit is kap ezért az az orvos a községtől és publikumtól kárpótlás gyanánt? Lássuk tehát, mi a keresete egy ilyen bácskai községi- vagy körorvosnak? Alkalmunk volt erre nézve a leghitelesebb adatokat beszerezhetni, tehát a való igazságot mutatjuk be, nem pedig torzképet. Bács-Bodrogh vármegyében 103 ilyen községi- és körorvos működik, kiknek jövedelme természetesen az évi állandó fizetésen kívül főleg a beteglátogatási díjakból áll. Ezen orvosok közül háromnak látogatási díjaira nézve nem tudunk pontos felvilágosítást kapni, bagyjuk ezeket tehát számításon kívül és vegyük szemügyre a maradék 100 orvosnak jövedelmi viszonyait.

Ezeknek évi fizetése ekként csoportosítható:	Évi fizetés gyanánt	800	kor. kap az orvosok	17% o. a.
"	"	800—1000	"	15% o. a.
"	"	1000—1200	"	22% o. a.
"	"	1200—1400	"	12% o. a.
"	"	1400—1600	"	20% o. a.
"	"	1600—1800	"	4% o. a.
"	"	1800—2000	"	8% o. a.
"	"	2000—2200	"	1% o. a.
"	"	2200—2400	"	1% o. a.

Összegezve e csoportokat:
 1200 koronánál kisebb fizetés jár 54% o. nak,
 1200—1600 koronája van . . . 32% o. nak,
 ezenfelül fizetés jár . . . 14% o. nak.

Ezekből látni, hogy 14% o. nak van tanulmányaiból némileg méltó évi fizetése, holott 54% o. nak meg oly keveset fizetnek, a mennél többet valamire való irnok is kap.

Lássuk a beteglátogatási díjakat, melyeket tulajdonképpen veres festékekkel kellene nyomtatni, mert illik, hogy a számok is piruljanak egymás láttára:

Látogatásonkat 1 korona jár az orvosok	18% o. nak,
"	80 fillér " " " 20% o. nak,
"	70 " " " 8% o. nak,
"	60 " " " 22% o. nak,
"	50 " " " 1% o. nak és
"	40 " " " 31% o. nak.

Az orvosok 31% o. a kap tehát egy látogatásért kedélyes 40 fillért, azaz 20 krajcárt! Mit kap pl. az állatorvos egy szarvasmarháának megzemléseért annak levágatása előtt? Szintén 20 krajcárt. Mit adunk a vasuti hordárnak, ha csomagunkat a vonatra rakja? Szintén 20 krajcárt. És mibe kerül 2 drb valamire való szivar? Szintén körülbelül 20 krajcárba. Az orvos tehát, akkor, ha a falu legvégére megy egy betegnek meg látogatására, azt megvizsgálja és receptet ír részére, hordárdíjat kap, vagy pedig két szivarért cselekszi ezt meg és még örülhet, ha tisztán ennyi az övé, mert megcsik, hogy kocsin viszik oda, mely esetben egy szivar a kocsisé; ennyi gavallérság csak elvárható egy orvostól! Nos és ha azt nézzük, hányan jár ki pl. 70 filléren aluli látogatási díj, akkor látjuk hogy 62% o. at teszi az egésznek, vagyis az orvosok majdnem 2/3 részben kénytelenek beérni ily csekély „tiszteltdíjjal”. Ha már az orvos 1 koronát kap látogatásáért, úgy az is csekély összeg viszonyítva ez összeget tanulmányaiból, és a bácskai orvosoknak csak 18% lehet oly szerencsés, hogy ily „magas” díjban részesülhessen! Természetesen a józan ész azt sugalmazza, hogy miután soknak ilyen kicsiny a látogatási díja, éppen ezeknek lehet aztán magasabb fizetésük, hogy a kettő egymást kiegészítse. Am nézzük:

Azon 17% köztül, kik évi 800 koronát kapnak	van 1 korona látogatási díja 2-nek,	80 fillér " " " 4 "	70 " " " 2 "	60 " " " 3 "	40 " " " 6 "
Azon 15% köztül, kik évi 800—1000 koronát kapnak	van 1 korona látogatási díja 2-nek,	80 fillér " " " 2 "	70 " " " 2 "	60 " " " 4 "	40 " " " 5 "
Azon 22% köztül, kik évi 1000—1200 koronát kapnak	van 1 korona látogatási díja 1-nek,	80 fillér " " " 3 "	70 " " " 2 "	60 " " " 8 "	40 " " " 8 "

Ezen adatok összegezéskor kiviláglik, hogy: azon 54% köztül, kik van 1 korona látogatási díja 5-nek, 1200 kor. aluli csekély fizetésnek kapnak " 70 filléren felül " 15 " " 70 filléren aluli " 34 "

Van tehát Bács-Bodrogh vármegyében 34 községi és körorvos, ki csekély fizetése mellett borra való nagyságu díjakért gyógyít! Megdöbbenő ez és fájdalmas, mert, ha az állam és társadalom gerincét a művelt közeposztály teszi, úgy az orvosi kar is tetemes számú csigolyát szolgáltat e gerinchez, csak hogy e csigolyák megszuszodtak, megtámadta őket az anyagi romlás bacillus és a bajon még csak segíteni sem próbáltak. Segítség?! Nemcsak, hogy a társadalom nem igyekezett mozgalmat indítani e bajok orvoslására, hanem mi ezenel bocsánatot is kérünk az igen tisztelt orvosi kartól, ha nehéz anyagi viszonyai közepette még súlyosítottuk e cikkel társadalmi helyzetét is, mert fülös, hogy a büszkeségre hajló magyar társadalom jövőben majd egy asztalhoz sem akar tlni a 20 krajcáros diplomásokkal, holott eddig ennek tudatában nem lévén talán, legalább társadalmilag tisztelték őket.

A szives olvasó némileg vigaszt találhatna e sivár számok után, ha pl. tudhatná, hogy az orvosoknak legalább tisztességes, szép lakásuk van és öreg kornukra vagy munkaképtelenségük esetére kilátásuk lehet egy kis nyugdíjra, mely esetleg özvegyeik és árváiknak is kijárhatna. A mi a lakást illeti, hát faluhelyen az csak akkor lehet tisztességes, ha a község illetékes épít orvosa részére, mert még jó pénzért sem talál az ember valamire való bérházat ily helyeken. Arról, hogy az orvos maga építhessen megfelelő lakást, a jelenlegi orvosi

nemzedék álmodni sem mer, arról csak a dajkamesékben hallott említést, hogy hát volt egyszer egy doktor bácsi, kinek szép zsalugáteres háza ott állott a főutcán a plébániával szemben, a jegyző ur háza mellett. — No hát a mi Bácskának 126 községe köztül 5, szóval és irással: öt olyan fehér hollója akadt, mely ilyen házat bocsátott orvosa rendelkezésére, ezek közül is csak 3 nevezhető uralakásnak, 1 község parasztházat bérelt ki orvosi laknak és 1 község orvosi lakában mindenki lakik, csak az orvos nem, mert az — lakhatatlan.

A nyugdíjról nincs mit mondanunk, mert csak a szósztályok tudnak olyasmiről beszélni, a mi nincs. Nincs 103 községi és körorvosnak biztosított jövője, sem nekik, sem családjuknak, 103 orvos, ki egész életét embertársai szolgálatában tölti el, rettegve kénytelen, ezen élet alkonyára gondolni! És félnie kell, hogy, ha elhal, családját nyomorban hagyja hátra! Nem tréfa ez kérem. Csak a legutóbbi időkben volt alkalmunk két bácskai orvos özvegyeiről hallhatni, kiknek egyike kósztsóknak való kifózzással tengeti jelenleg is életét, másika pedig valamely mesteremberhez ment nőtül, csak hogy meglegyen a mindennapi kenyerére! És mig egyrészt ez a megdöbbenő tény öltik szemünkbe, azalatt egy másik jellemző eset viszont azt mutatja, hogy még a pórnép is természetesen és jogosultnak mondja az orvos nyugdíját. Valamelyik bácskai község képviselőtestületének gyűlése után az egyik községi gazdaember — képviselő neheztelést fejezte ki a községi orvosnak, mert az a gyűlésben némi segínyt szavazott meg a községi irnok részére, mondván: „orvos urnak könnyű az ilyet megszavazni, van fizetése, kap nyugdíjat a katonaságtól (az illető orvos tartalékos katona-orvos) fog kapni nyugdíjat az államtól“ . . . Mikor pedig az orvos felvilágosította, hogy biz ő semmiféle nyugdíjat nem kap és nem is fog kapni, hát a gazda még neheztelt is, mert váltig azt tartotta, hogy az orvos bolondnak nézi őt, a ki elhagyja, hogy az orvos nem kap nyugdíjat, holott a többi „kabátos”-nak kijár.

Mégis mi előnye van tehát az orvosnak, ha sem fizetése, sem látogatási díjai nem megfelelők, ha se lakása, se nyugdíjjogosultsága nincs? Nohát meg van az az előnye, hogy néki akkor van pénze, mikor a többi uri embernek nincs, mert ezek már régen elköltötték fizetésüket, mikor az orvos még csak kikapja azt, hiszen az orvos várható! Vár is bizony, nemcsak a fizetésére, de még a látogatási díjaira is és nyilván az orvosoknak szól az az ígérlet, „hogy fizetünk majd ha fagy”, mert akkor kapja meg sok orvos a követeléseit, mikor a beteg, ha nem is fagyott meg, de kibőlten terül el a ravatalon, mikor is a hagyatékából kifizetik neki 20 évi kezelés díjait.

Miért mindez? Mert a humanitás így követeli. „Nem illik az orvosi működésből pénzkérdést csinálni. Szép a felebaráti szeretett gyakorlása stb.” Ezeket halljuk uton utóten, pedig felesleges ezt hangsúlyozni, többet tesznek az orvosok e téren, mint bárki más. És mégis, ha folyton az orrukhoz vágják ezeket, valahányszor kenyeret kérnek, akkor az acesopusi mese jut eszünkbe, mely szerint a róka azért dicsérgette a hollót, hogy a sajtról feledkezze meg, melyet szájában tartott. Pedig még csak nem is sajt, hanem száraz kenyér az, a mit a szegény községi vagy körorvos meg akar tartani, mert, hogy egyébre alig telletik, annak bizonyítását következő cikkünknek tartjuk fenn.

R—i.

Ujdonságok.

Munkácsy Mihály temetése.

Méltón hozzá és méltón magához temette el szerdán a nemzet nagy halottját. A gyász komor pompáját besugarazta a nemzeti önértet erőteljes föllobogása, mely láthatóvá tette, hogy a világ minden művelt népe által nagyrabecsült, magasztalt nagy művész a maga egyéniségével, halhatatlan műveivel mindenestül és kizárólag a magyar nemzeti génius eszmei és érzelmi körébe tartozott és dicsősége osztatlanul reánk, a magyar névre háramlott drága örökségül. Ez a főlemelő tudat fosztja meg a mi szomorúságunkat a pótolhatatlan veszteséghez mért vigasztalanságtól. Ez a gondolat volt vezérlő motívuma az összes kegyeletes parentációknak s kell, hogy az hagyjon maga után buzditó, serkentő nyomokat, mert benne foglaltatik az ép nemzeti öserő csaltatlan bizonyossága, a mi egyszerűsággal a jövőnek is legbiztosabb záloga. Ha valamikor, úgy a Munkácsy-gyász tetőpontján jogos önértettel idézhetjük a nagy költő szózatot igéit:

Egy nemzet gyászra nemcsak leverő.
 Nép, mely dicsőt, magasztalt így magasztal,
 Van abban élni: hit, jog, erő!

Személyi hír. Schack Béla, a hazai felső kereskedelmi iskolák főigazgatója — a mint azt lapunk múlt számában már közöltük — hétfőn este városunkba érkezett a zombori felső kereskedelmi iskola megvizsgálása végett. A főigazgatói hivatalos vizsgálat az intézetben két napon át, kedden és szerdán folyt le, a mely alkalommal a főigazgató az intézet belső ügymenetét, tanítási rendjét beható, tüzetes szemle alá vette. A vizsgálat eredménye minden tekintetben teljesen kielégítő volt és a főigazgató felső kereskedelmi iskolánk jeles tanári karának az intézet gondos, buzgó vezetéséért és a tanítás terén tapasztalt szép eredményekért teljes meglegedését és elismerését fejezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Götliche Károly adóhivatali ellenőrt a török-becei adóhivatalhoz adótárossá nevezte ki.

Istentisztelet. Az ág. evang. híveknek tudomására hozzuk, hogy f. hó 13-án d. e. fél 10 órakor istentisztelet, ennek kezdetével pedig közgyűlés fog tartatni, melyre az igen tisztelt hívek meghívtnak. Gartinger Pál s. k. felügyelő, Korossy Emil s. k. utazó lelkész.

Ezüst lakodalom. Scheibner Gyula Baja város rendőrfőkapitánya és neje szül. Wind Eleonora folyó hó 4-én ünnepelték boldog házasságuk huszonötödik évfordulóját Baján. Az ezüstmennyegzőn Baja város színe-java és nagyszámu rokonság vett részt.

Eljegyzés. Zombor város aranyifjúsága, mint értesülünk, ismét fogyóban van. Veszelinovits Milorád, városunk kedvelt első alkaptánya tegnapi, f. hó 10-én tartotta eljegyzését Milassinovits Deszánka kisasszonnyal, dr. Milassinovits György vinkovcei városi főorvos és földbirtokos bájós és kedves leányával. A szépreményű jegyes párnak tartós és változatlan boldogságot kívánunk.

Gyászír. Mély részvétellel vettük a szomorú gyászós hírt, a mely tudatta, hogy Müller Beláné szül. Szabadka Anna urasszony, Müller Béla volt bács-kulai, jelenleg zombori járási szolgabíró felesége folyó hó 9-én este 10 órakor, hosszas szenvedés után, életének 40-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult korai halálával a Bittermann-családot borította gyászba. Temetése ma délután 5 órakor lesz Bács-Kulán. Áldás és béke hamvaira!

Brankovics patriárka jubileuma. Karló-cáról írják lapunknak: Brankovics patriárka jubileuma ünnepe nőtte ki magát. Az ünnepély előestéjén alig hogy beállt az alkonyat, a város lakói megkezdtek házaik kivilágítását. Különösen szépen volt kivilágítva a püspöki palota, a gimnázium épülete, a városháza és az egész főter. Végül mozsarlóvegek jelezték a hódoló faklyásmenet megindulását s a városnak mind az öt templomában megcsendült az ünnepi barangsó. A faklyásmenet a püspöki palota előtt megállt és ezerszeres, dörgő zsvió-kialtásokkal üdvözölte a patriárkát, mikor a püspökök, a kongresszusi bizottság tagjai és báró Nikolics Fedor, a kongresszus kormánybiztosa kíséretében az erkélyen megjelent. Milics Dusánnak a szerb egyház-község alelnökének üdvözlő beszédére Bankovics patriárka köszönetet mondott az ovációkért. Az áhitatosan figyelő tömegben szemmelláthatólag erőt vett a megindulás, mikor az ősz egyházfejedelem azt mondotta, hogy farsasztó és tüskés pályájának egész ideje alatt az egyház és az iskola érdekeben mindent megtett, ami tőle telletett. Kijelentette, hogy Isten segítségével életének végső éveiben is törhetetlen erővel fogja életét urának, a hazának és a közjölötnak szentelni. A beszéd után hosszantartó tetszéskiáltások hangzottak fel, a zene felharsant és a zászlókat megbajtották. A tömeg még sokáig hullámozott a patriárka palotájá és a városháza előtt, amely a királyi haz lobogójával, a magyar birodalmi zászlóval, a horvát tartományi zászlóval és a szerb neuzefi egyházi zászlóval volt feldíszítve. — Az ünnepély napján reggel istentisztelet volt, amelyen a három legfiatalabb püspök, Guics, Bogdanovics és Sevcics celebrált. Az istentisztelet után a jelenvoltak, Brankovics metropolitával élükön a főterre vonultak, ahol az új teológiai szeminárium alapkövetétele megtörtént. Vucsikovics János, a szeminárium rektora, köszönetet mondott a patriárkának, hogy saját pénzén épített fel az új szemináriumot. Azután a székes-egyházban Brankovics patriárka Te Deum-ot mondott, majd az ünnepi résztvevők üdvözleteit fogadta. Délután a palotában diszebed volt, melyen a patriárka először a királyra, azután a magyar kormányra és a horvát tartományi kormányra mondott felköszöntőt, miközben Szell Kálmán miniszterelnök működését magasztalólag emelte ki. Az ünnepe a főgimnázium dísztermében tartott ünnepi hangversennyel végződött, amely táncmulatsággal volt egybekötve.

Az Akadémia legifjabb tagja. A magyar tudományos akadémia legújabb kimutatása szerint az akadémia legifjabb tagja: Bugarszky István, kit 1899. évben választottak meg. Az új akadémikus 1868. évi május hó 21-én született Zentan, most tehát 32 éves. A legfiatalabb akadémikus tehát bácskai.

Ifjusági hangverseny. Az új-verbázi algimnázium tanári testülete legközelebb egy nagyobb szabású, érdekes műsoru ifjusági hangversenyt rendez.

Műkedvelői előadás és hangverseny. A zombori szerb jótékony nőegylet ma este a városi színházban műkedvelői előadást és hangversenyt rendez, amelyek érdekes, vonzó műsora a következő: 1. Rendező beszéd. Tartja a zombori szerb nőegylet titkara. 2. Symphonie Concertante (Es-dur) Trio. Mozarttól; előadják: zongorán Maximovits Szilárdné urasszony, I. hegedűn Ribiczey Kálmán, mely hegedűn Csavojázt János. 3. G. Verdi „Rigoletto” operajából Gilda dala; éneklő Burján Mária koncerténekesnő, zongorán kiséri Oszvald N. a szerb színház karmestere. 4. Egy csésze thea. Scribe vigjátéka. Előadják a szerb színtársulat tagjai. 5. Előkép. — Kezdeté esti fél 8 órakor. Helyárak: Proscenium páholy 10 korona; a többi páholy 8 korona. Földszinti ülőhely 1—6 sorban 1 korona 60 fillér, a többi ülőhely 1 korona. Jegyek előre válthatók Karakasevits Milivoj könyvkereskedésében. — Az érdekes művészti estélyre melegen felhívjuk közönségünk figyelmét.

Pályázat. A szegedi kir. tábla kertületében több joggyakornok állás van üresedésben. Ezeknek elnyerésére a tábla elnöke pályázatot hirdet. A pályázatok a hirdetemny megjelenésétől számítva 15 nap alatt nyújtandók be a tábla elnökéhez.

Nagy idők tanuja. Váli Antal törvénytudászi kereskedelmi tanácsos, 48-as honvédszázados, élete 76. évében Szabadkán elhunyt. Temetése folyó hó 8-án ment végbe nagy részvét mellett.

Házasság. Hildenstab Rudolf bajai földbirtokos e hó 27-én tartja esküvőjét Hirmann Mariska kisasszonnyal, Hirmann Miklós községi jegyző leányával Rémen.

Ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara közli, hogy Hegyessy Kálmán bajai lakos, ügyvédet elhalálozása következtében az ügyvédekrol vezetett lajstromából törölte és irodája részére gondnokul Latinovits János bajai lakos, ügyvédet rendelte ki.

Halálozás. Dolencsits Józsefné szül. Tuffner Anna, Dolencsits József zombori puskaműves felesége folyó hó 7-én rövid, de kinos szenvedés után, életének 18-ik évében meghalt. A megboldogult temetése folyó hó 8-án délután nagy részvét mellett ment végbe. Béke hamvaira!

Közös hangverseny. Az ó-becsei polgári magyar dalkör pünkösdi másodnapján kirándul Bács-Kulára és ott a b.-kurai dalárdával közös hangversenyt rendez.

Névmagyarosítások. Matusek Zsigmond zombori tanító vezetéknevét „Mátrai”-ra, Lövinger Károly zentai illetőségű budapesti lakos a saját, valamint kis-koru Gizella és László gyermekei nevét „Fodor”-ra, Goldstein Gábor zentai illetőségű, ugyanottani lakos vezetéke nevét „Polgár”-ra magyarosították a belügyminiszter engedélyével.

Pályázat. A bajai járásbírósnál irnoki állásra pályázatot van hirdetve. Pályázati kérvények két hét alatt nyújtandók be.

Eljegyzés. Kabdebó József honvédszárfohad-nagy eljegyezte Dely Ibike kisasszonyt, Dely Geza bajai földbirtokos leányát Baján.

Opera-előadás Zomborban. A városunkban működő szerb színház június 15-én (kedden) és június 16-án (szerdán) a városi színházban operai előadást rendez. Színrekerülnek: „A bűvös vadász” és „A jósno” operák. A zenekíséretet a pétervári katonai zenekar fogja szolgáltatni. Az operai előadások iránt városunkban nagy az érdeklődés.

Gazdasági előadás Bács-Feketehegyen. Levelezőnk írja: Vármegyénk derék gazdasági egyesületének jóvoltából községünkben június 6-án rendkívül látogatott gazdasági előadást tartottak: Szobonya Bertalan nyug. kir. földmívelőiskolai igazgató, Drégely Kálmán falkola-felügyelő és Kusenda János kir. állami állatorvos. Az előadás reggel 8 órától kezdve — némi megszakítással — délután 6 óráig tartott. Gazdaközön-ségünk mindvégig feszült érdeklődéssel kísérte a kiváló szakemberek előadásait s lelkes éljenzéssel jutalmazta őket az előadás befejeztével. A hallgatóság száma 6—700 főre tehető, a kiknek nevében Kozma Dezső községi jegyző mondott köszönetet a derék előadóknak. Az előadás folyamán Darányi földmívelésügyi miniszterhez és Latinovits Pál orsz. képviselőhöz, mint a vármegyei gazdasági egyesület elnökéhez következő sürgönyök küldtek: „Nagyméltóságú Darányi Ignác földmívelés-ügyi miniszter urhoz, Budapest. Bács-Feketehegy köz-ség közönsége nevében tisztelettel üdvözljük Nagyméltóságodat a mai napon vármegyénk gazdasági egyesületének kiküldöttjei által megtartott népszerű gazdasági előadás alkalmából. Perlaki, bíró. Kozma, jegyző. — Ugyanakkor feladatott a következő távirat: „Nagyságos Latinovits Pál orsz. képviselő úrnak, Budapest. Képviselethez. Mai napon megtartott népszerű gazdasági előadás alkalmából fogadjuk Nagyságod köszönetünk és üdvözlőnk kifejezését. Bács-Feketehegy község közönsége megbízásából: Perlaki, bíró. Kozma, jegyző.” — A földmívelésügyi miniszterium elnöki osztálya a fenti sürgönyre következőleg válaszolt: „A földmívelésügyi miniszter ur Nagyméltósága megbízásából van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Öccellenciája a gazdasági előadás megtartása alkalmából kifejezett szíves üdvözlő-letért öszinte köszönetet küldi. Kiváló tisztelettel Balogh, miniszteri tanácsos, az elnöki osztály vezetője.”

Pályázat párisi utazási ösztöndíjakra. A szegedi kereskedelmi és iparkamarától vettük a következő értesítést: „Iparosoknak és munkásoknak! Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur alkalmat öbajtva nyújtani hazai tehetségesebb kisiparosainknak és munkásoknak arra, hogy szakmabeli ismereteik gyarapítására és művelésük tökéletesítésére céljából a párisi nemzetközi kiállítást tanulmányozhassák, e célból a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére három törekvő iparos részére egyenként 400 és négy munkás részére egyenként 300 koronás utazási ösztöndíjat engedélyez. A kamara ezen ösztöndíjakra ezennel pályázatot hirdet és fölhívja az érdekelteket, hogy azok elnyeréséért folyamodásaikat 1900. évi május hó 25-ig a kamarához beiktadják. A pályázatban kitüntetődok és illetve igazolások: a folyamodó lakhelye, vagyoni viszonyai, erkölcsi magaviselete, foglalkozása, előképzettsége, esetleges tanulmányai és nyelvismerete. Ezen ösztöndíjakra első sorban olyan fiatal mesterek, illetve ipari munkások tarthatnak igényt, kik sajátjukból a szóban levő kiállítást meg nem tekinthetnék, az oda leendő kiküldetésre azonban kiváló szakismereteiknek fogva alkalmasak és oly iparágat űznek, melynek fejlesztésére ily tanulmányozás befolyással lehet, tehát első sorban a műipar körébe tartozó iparosok és munkások.”

Eljegyzés. Gronosztari és Krompachi Cornides Sándor honvedbuzsárfőhadnagy eljegyezte Milassin Adrienne kisasszonyt, neh. Milassin Zsigmond bajai ügyvéd leányát Budapestben.

Marhasó-árda felállítás. A zombori pénzügyigazgatóság közli, hogy városunkban a marhasó könnyebb beszerezhetése tekintetéből marhasó-árda fog felállítani. A marhasó-árda betöltése végett június 15-én május hó 28-án d. e. 9 órakor írásbeli versenytárgyalás tartatik meg. A versenytárgyalás tárgyát a marhasó beszerzésére legalkalmasabb kir. sóhivataltól, annak rak-tárából, vasuti kocsi rakományonként a megállapított áron vásárolt marhasó eladási árának meghatározása képezi. A marhasó a szegedi sóhivataltól vagy a maros-újvári sófőbányahivataltól szerzendő be, első helyen kocsirakományonként métermázsanként 12 korona 82 fillér, második helyen 10 korona mellett megrendelhető. Pályázók kötelesek biztosítani fejében 440 koronát kész-pénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett papírban letenni, illetve 1 korona bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt, lepecsételt ajánlatukhoz csatolni és az ajánlatot e cím alatt „Ajánlat a zombori marhasó-árda elnyeréséért” legkésőbb június 27-én d. e. 8 óráig a zombori pénzügyigazgatóság főnökségénél közvetlenül, vagy posta útján benyújtani. Az érdeklődőknek bővebb fölvilágosítást nyújt a zombori pénzügyigazgatóság 43324. VI. 1900. sz. árlejtési hirdetménye.

Eljegyzés. Friedmann Ármán a közép iszkari uradalom gazdatisztje eljegyezte Bergel Irma kisasszonyt, Zinner Ignác zentai kereskedő nevelt leányát Zentán.

Megszűnt lap. Vármegyénk egyetlen napilapja, a Szabadkán megjelent „Bácskai Ujság” megszűnt. — Utolsó száma e hó 1-én jelent meg.

Tejszövetkezet Zentán. Zentán 77 tehén-részlettel tejszövetkezet alakult. A megalakult szövetkezet vezetősége 7 igazgatósági és 5 felügyelő bizottsági tag-ból áll. Igazgatósági tagokká megválasztottak: Barkóczy István, Bözső István, Deme Péter, Kiss Simon, Novoszel János, Tóth Lajos és Tóth János Antal. A felügyelő bizottságba választottak: Fischer Sándor, Keceli M. Balázs, Kadvány Orbán rendes, Papp Lajos és Majoros János pedig póttagokul.

Halálos esés a kocsiról. Halálos kimenetelű szerencsétlenségről értesít bajmoki levelezőnk. Berberity Ferenc gazdaember kocsin igyekezett Bajmokról haza felé Bács-Almásra. Az idő ráesteledett, minek követke-zésében elaludt a kocsin. Egy zökkenésnél lezuhant az alvó ember a kocsiról és a kerekek alá került, amelyek keresztül haladtak mellkasán. Másnap reggel akadtak rá az országúton, a hol holtan fektűt. A vizsgálat megállapította, hogy a gazdaember halálát saját gondatlansága idézte elő.

Vásár Újvidéken. A legközelebbi újvidéki orsz. vásár június 19., 20. és 21-én fog megtartatni. Sertések felhajtása meg van engedve.

Új járások. Ez év augusztus hó 1-től kezdődőleg új, koronás marha-írlapok kerülnek forgalomba.

Tejszövetkezetek nagygyűlése. A földmívelésügyi miniszter által vármegyénkben szervezett tejszövetkezetek június hó 18-án Szabadkán a város háza termében nagygyűlést tartanak. Eddigi megállapodás szerint a gyűlésen maga a miniszter fog elnökölni. A gyűlésen azon községek küldöttjei is megjelenhetnek, a hol még csak szervezkednek a tejszövetkezetek megalapítására.

Az adósok aldozata. Mayer Ármán, kulai szül. 39 éves budapesti betonburkolat vállalkozó már hosszabb idő óta nagy anyagi gondokkal küzdött. E miatt már hónapok előtt elűnt Csengery-utca 86. szám alatt levő lakásáról, a mikor is hátrahagyott levelében öngyilkosságot emlegetett. Akkor azonban reá akadtak. Az anyagi gondok azonban egyre jobban nehezettek vállaira és a szerencsétlen ember emiatt a napokban el is követte a régóta tervezett öngyilkosságát. Lement a Löveg-utca 15. számú házában levő pinceszobájába és ott felakasztotta magát. A mire észrevették, már meghalt. Zsebében egy levelezőlapot találtak, a melyen e sorok állottak: „Ne bocsoljanak föl, mert szabad akaratomból tettem, tovább e sanyaru életet nem vihetem. Tartoznak és nem fizetek. Bocsássanak meg. Mayer. Csengery-utca 86. sz.” Címzés nincs a levelező-lapon. A szerencsétlen ember holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Építőiparosok kongresszusa. A Magyar Építőmesterek Egyesülete által tervezett építőipari kongresszusnak előtűnt fekvő napirendje a mellett tanuskodik, hogy az előkészítő bizottság serény munkásságot fejtett ki és a kongresszuson megvitáják mindazon bajokat, melyek az építőiparosokat, de különösen a kisiparosokat a tönk szélére juttatják. Az előkészítő bizottság munkája kárba veszne, ha maguk az érdekeltek felek, tehát a kisiparosok, saját ügyüket föl nem karolnák. De úgy értesültünk, hogy az ország összes építőiparosainak körében rendkívül élénk mozgalmat keltett ez a kongresszus terve, mert a bejelentett résztvevők száma már meghaladta a hatszázat. Ez az öröndetes körülmény is buzdítsa városunk és környékünk építőiparosait, hogy a folyó évben Budapestben pünkösöd ünnepe, június 3—4-én végbemenő kongresszuson való részvételüket minél előbb jelentsék be az előkészítő bizottságnak (Budapest, IV., Ferenciek bazára), hogy az idejében tesse meg a résztvevők számarányához mérten a szükséges intézkedéseket. A kongresszus végleges programja a következők: 1. Törvény alkotása az építőipar gyakorlásáról. 2. Az országos műszaki tanács föllállítása. 3. Pénzügyi törvény alkotása. 4. Országos építési hitel ügye. 5. Az építőiparosok érdekeinek érvényesítése a középítkezéseknél. 6. Építőiparok gyorsabb lebonyolítását célzó intézkedések. 7. Építőipari követelések biztosítása magánfeleknél. 8. Építőiparosok országos szervezete. 9. A házadó-kezdvevény kiterjesztése új építkezéseknél. 10. Védekezés a tisztességtelen verseny ellen. 11. Munkaadók és munkások közötti jogviszonyok rendezése, betegsegélyezés, baleset elleni biztosítás, munkáslakások. 12. Építőipari oktatás rendezése. Tanoncoktatás. Pallér- és mester-képesítés. 13. Adóreform. 14. Építőiparosok nyugdíjügye. 15. Építőipari szövetkezetek létesítése állami támogatás mellett. — A kongresszusra utazók az előkészítő bizottságtól nyert részvételi jegy előmutatása mellett rendkívül kedvezményekben részesülnek a m. á. v., a kassa-oderbergi és a déli vasut vonalain, valamint az elszállásolás körül is magasabb kedvezményeket eszközölt ki az előkészítő bizottság.

Magyaripar-pártoló egyesület. Zentán Kiss Simon gazdasági szenátor kezdeményezésére „Magyaripar-pártoló egyesület” van alakulóban. Az egyesületnek főcélja a helyi ipar támogatása és felkarolása.

Eljegyzés. Molnár Gerő magyar államvasuti tisztviselő eljegyezte Schick Elza kisasszonyt, Schick Károly ny. adótáros leányát.

Gyilkosság vagy öngyilkosság? Megirtuk a minap, hogy Lévy Simon nyug. városi tanácsos Szabadkán öngyilkosságot követett el. Mintán ez a hír a lapokban megjelent, Lévy családja nyilatkozatot tett közbe, melyben azt mondja, hogy Lévy nem lehetett öngyilkos, hanem bizonyára szerencsétlenség történt vele: a vonat elgázolta sétáközben. Mint Szabadkáról jelentik, ez az ügy szenzációs fordulatot vett. Lévy családja panaszt tett a rendőrségnek és azt állítja, hogy a tanácsost meggyilkolták. Ezt a panaszt arra a körülményre alapítják, hogy mikor a holttestet megtalálták, alatta nagy vértócsa volt s ettől négy-öt lépésnyire vérnyomokat találtak; továbbá a hulla nyakán talált seb szúrás munkája. A följelentésben egy pályáőrre, mint tanura is van hivatkozás. A rendőrség helyszíni vizsgálatot tartott, melynek eredményét titkolják. Lévy holttestét exhumálni fogják.

Piros vér a kis kapuban. O-Sóóvén sajnálatos eset történt. Jäger Mihály a kéményét készítette a kőmívessel. De a kőmívés megüdván, hogy a többi társai résztvették a munkát, lemaszotta a házról és egy görbe napot csinált. A kémény pedig felében sem volt kész. Jäger a kőmívést erőlyesen fölhitva, hogy készítse el a kéményt, aztán elmehelet fulmatni. De Schenk, a kőmíves, erről tudni sem akart, sőt dulakodni kezdett. Jäger beszaladt a szobájába és fegyverét hozta ki. Mivel a kőmíves nem tágtott, ráemelte fegyverét. A lövés eldördült és egy nő haláliskolya hangzott. Az édes anyja volt Jägernek, a ki a végzetes pillanatban ért haza és a ki ott a kis kapuban, a fia fegyverétől halva terült el. Jägert azóta alig tudják visszatartani, hogy saját életét ki ne oltsa.

Korcsmai verekedés. Gyulafalváról írja levelezőnk: Vig táncmulatság volt vasárnap délután a gyulafalvai nagykorcsmában. Legények és leányok vigan ropták a táncot, közben firitgették a hegy levét. Két legény Bogdány Illés és Molnár Péter igen duhaj kedven voltak. Mulatozás közt, nem tudni mi okból — szó-váltás kerekedett, a melynek hevében Molnár Péter boros palackját Bogdány Illés fejéhez vágta, úgy, hogy arcát menten elborította a vér. Molnár Péter nagyon megijedt a vér látásra, kerekelt oldott és haza futott. Késébebe volt esve, fölment a padlásra és egy gerendára akasztotta fel magát. Ott találták meg hozzátartozói holtan. Bogdány javulófélben van.

Csöd. Csöd nyílt Löwy Janka adai cég ellen a szabadkai törvényszéknél. Csödbiztos dr. Solti Károly. Tömeggondnok dr. Stein Adolf. Főlszólámlási tárgyalás határnapja június hó 25.

Gyilkossági kísérlet. Újvidékről írja levelezőnk: Tegnap a délutáni órákban rémes eset híre futotta be városunkat. Balog István sörgyári munkást, nyakát keresztűl metszve, vértócsában találták meg a Winkle István-féle sörgyár cselédszobájában. Kárász pinceszter és Sipos Mihály munkás gyanútanuln léptek be a cselédszobába, de már az ajtónál visszaritadtak; a szoba közepén Balog István fektűt arcával a földre borulva, óriási vértócsában. Kiáltásukra többen besiettek a tett színhelyére, Balog Istvánt az ágyra fektették és az esetről a rendőrséget nyomban értesítették. A rendőrség, a vizsgálóbíró és az orvosok gyorsan a helyszínére jöttek. Az első segélyt nyújtó orvosok csakhamar megállapították, hogy a nyakon két balról-jobbra menő, a gége alatt a légesőt keresztűl metsző vágás van. A vérzés elállítása után sérült kihallgatásához fogtak, de ez nem válaszoltatott és így kihallgatását későbbre kellett halasztani. Időközben a bűnjeleket kutatták, de kést vagy más ölésre alkalmas eszközt sehol sem találtak és így felmerült az az alapos föltevés, hogy Balog gyilkosságot áldozata lett és a gyanu régi baragosa ellen irányult. Balog Istvánt hordágyon vitték a kórházba, hol azonnal az operációhoz láttak. A keresztűl metszett légesőbe canilléat tetek, ezzel az aztán lélegeztet vethették. Magához térven, kihallgatták és ő eskűt alatt vallotta, hogy meg akarták gyilkolni, kiesoda nem tudja, hirtelen érte a támadás. A gyanusított Balog Mihályt a vizsgálóbíró letartóztatta. Balog István felgyógyulásában biznak. A vizsgálat lesz hivata kideríteni, gyilkosságot történt-e, vagy öngyilkossági szándékú önmagát sebesítette-e meg a sérült.

„Vasárnapi Ujság” május 6-iki száma 21 képpel jelent meg három és félvínyi tartalommal. Képei mind Munkácsyra vonatkoznak, köztük Munkácsy három arcképe — kettő a művész saját rajza — s párisi műtermének rajza; a többi kép mind a nagy művész leg-híresebb festményeinek másolata: a Krisztus-képek, Milton, Siralomház, Tépésesinalók, Honfoglalás stb. stb. E szám közleményei is legnagyobbbészst Munkácsyval és műveivel foglalkoznak. Szana Tamásnak Munkácsy működését méltató cikkén kívül fölemlítjük a következőket: „Munkácsy Mihály életéből”; „Krisztus Pilátus előtt” Munkácsy képéhez. Szász Károly költeménye; „Munkácsy Mihály első mesteréről”; „Munkácsy Mihály halála.” — Továbbá „Körösi Csoma Sándor emlékezete” gróf Kuun Gézáról. — „A királyváró Berlin.” Berlini levél. — „Az akadémia nagygyűlése.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Újdonságokkal” együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ujjanit megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve 2 kor. 80 fillér.

NYILTTÉR.*)

1900. B. 150/6.

Másolat.

Büntügyi tárgyalási jegyzőkönyv. Felvetetett az újvidéki kir. járásbírósnak 1900. évi április hó 18-án délelőtt 9 órakor. Jelenlévők az alulírottak: Dr. Noa József mint bíró, Wagner Rezső jknyvtvő, Boros Jenő ügyészégi megbízott h., dr. Krnó Milos ügyvéd mint védő. Rágalmazás vétségével vádolt Marcso András, Kollár Pál, Kukucska Tamás és Kukucska János elleni büntető ügyben. Az ügy felhívására jelentkezik még dr. Kleiszner Gusztáv mint magánvádló képviselője. — Mvdló Kekezoivts Mátvás eladja, hogy vádoltaknak kész megbocsájtani, ha meghurcoltatásáért teljes elégtételt adnak. — Erre vádoltak kijelentik, hogy a mvdló ellen beadott feljelentésük téves információn alapult, sajnálatukat fejezik ki, hogy mvdlót feljelentették, tőle ezennel bocsánatot kérnek és kötelezik magukat mvdló kívánságára ezen nyilatkozatot saját költségűkön egy a mvdló által kívánt hírlapban közzétenni. — Mvdló: vádoltak ezen kijelentésük folytán a vádat elejtem és ez ügyben a további eljárást besztüntetni kérem. — Végzés. A B. P. 323. §-ának I. bekezdése alapján jelen ügyben a további eljárás besztüntetetik. Knft. Dr. Noa József s. k., k. aljárásbíró. Wagner Rezső s. k., jkvvezető.

Hivatalos másolat hitelűl:

Dr. Noa József h.:

(Olvashatlan aláírás.)

kir. járásbíró.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Moholy község határában a volt közlegelőben — Topolya és Kis-Hegyes községek vasuti állomásaitól 1—1 óra járásnyira — fekvő, egy tagban 526 kataszteri holdat kitevő földbirtok, a rajta levő gazdasági épületek és urasági lakkkal együtt 1900. évi november hó 1-től hosszabb időre **bérbeadandó.** — Közelebbi feltételek megtudhatók **BULLA GYÖRGY** földbirtokosnál **Trsstená** (Árva-megyé).

Pályázati hirdetmény.

Alulírott községi elöljáróság részéről ezennel közbírré tétetik, miszerint leköszönés folytán üresedésbe jött községi gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik. Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeket alulírt községi elöljárósághoz **folyo hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe vételét nem fogják. Ezen állás javadalmazása évi 600 korona fizetés és szolgálati felszerelés. Déronyán, 1900. évi május hó 6-án.

A községi elöljáróság.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Ném tulajdonához tartozó zombori határban, Sáponya dűlőben, Nemes-Militics és Csonopla közt elfekvő 60 katasztrális holdat kitevő, 12 éven át házilag kezelt ingatlanok — melyekből 40 hold vízmentes, jó minőségű szántóföld, a többi pedig legelő — 5 esetleg 10 évre **haszonbérbe adandó.**

Megjegyzem, hogy a szállás egy teljes gazdasághoz szükséges jó karban levő épületekkel bir u. m.:

2 szobából és konyhából álló lakóház, 6 drb lónak bekötésére alkalmas istálló, továbbá 20 drb szarvasmarhára berendezett külön istállók, ezenkívül félszerek és sertésenyésztésre okszerűen berendezett sertésólak.

Feltételek az alulírottnál meg tudhatók.

Dr. Nicolics György,
ügyvéd.

3-3

SCHLOTZER MÁRTON

szijgyártó

ZOMBORBAN,

Korzó, Falcione Nándor-féle házban.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát mindenféle **lószerszámokban,**

ugy diszfogatokhoz valamint igásfogatokhoz is; továbbá nyeregfelszerelések, ostorok, ostornyelek, lo-vaglópálca, kutyaostor, kutyaszij, kutya-vezető, zablák, kötőfékek, loncs és hevederek, lack, nyeregzsappan, vaselin és mindenféle izzasztók.

Továbbá elvállal minden e szakmába vágó munkát a legcsinosabb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egy magánjáró

8 lóerejű cséplőgép

szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Kihirdetés.

Az ó-szivaci anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Bröder Fülöp, ki családi állapotára néve nőtlen és akinek vallása izraelita, állása (foglalkozása) fűszerkereskedő szed, lakóhelye Orolik, születési helye Opatovác, ideje 1875. évi március hó 12-ik napja s aki Bröder Dávid és neje Bröder Dávidné született Langfelder Eleonora fia.

2. Rosenstock Erzsébet, ki családi állapotára néve hajadon és akinek vallása izraelita, állása (foglalkozása) ontillo szarcsnak segítő családtagja, lakóhelye Ó-Szivác 48. házszám, születési helye Ó-Szivác, ideje 1879. évi augusztus hó 13-ik napja s aki Rosenstock Fülöp és neje Rosenstock Fülöpné született Deuts Rozsliá leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, akiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Ó-Szivác és a „Bácska” című lapban.

Kelt Ó-Szivác, 1900. évi május hó 8-ik napján.

Schüszler Károly,
anyakönyvvezető-helyettes.

2831. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Gákova községénél leköszönés folytán üresedésbe jött és évi 800 korona fizetés és 40 korona anyakönyvvezető helyettesi tiszteletdíjjal javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik s felhívtnak az állást elnyerni óhajtók, hogy minősítvényüket igazoló okmányait kérvényük kapcsán alulírott főszolgabíróhoz **folyo évi május hó 16-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vételét nem fogják.

Zombor, 1900. évi május hó 2-án.

Tárczay,
főszolgabíró.

2-1

Eladó ház.

Zomborban, a Deák Ferenc kör-
uti 143. sz.

h á z

szabad kézből eladó. Bővebbet **Méró Ignác** téglagyárosnál bajai uton.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Alulírott fakeskedés ajánlja gömbölyű tölgyfa és lucfenyő szőlőkaróit a **legjutányosabb árak mellett** minden mennyiségben.

Ernst János és Roth,
UJVIDÉKEN.

10-8

3239. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A bács-kulai járásba kebeleztet Torzsa községében eredménytelen pályázat folytán üresedésben lévő s havi utólagos részletekben felveendő évi 600 korona fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra ezennel újlag pályázatot hirdetek. Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám legkésőbb **folyo évi június hó 1-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azon tul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Kulán, 1900. évi május hó 1-én.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

3-2

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

20208. sz.

alisp. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bízott vármegye központjában elhalozás következtében megürlt és évi 660 korona fizetés, 60 korona lakpénz, 40 korona csizmapénz és természetbeni ruházattal javadalmazott központi hivatali szolgálai állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanezen törvényeikk 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket **1900 évi június hó 30-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A természetbeni ruházat alul évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránnyelvényes mente és 4 évente egy köpeny.

Zomborban, 1900. évi május hó 4-én.

Karácson,
alispán.

3-1

Hirdetmény.

Csonopla község elöljárósága részéről ezennel közbírré tétetik, hogy Csonopla község tulajdonát képező és tenyésztésre alkalmatlanná vált 1 drb tenyészbika és 3 drb tenyész kantsertés **folyo évi május hó 14-én délelőtt 9 órakor** a község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Kelt Csonoplán, 1900. évi május hó 4-én.

Deák Andor, **Pálicity Antal,**
jegyző. 2-2 bíró.

161. szám.

kig. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye törvényhatósági bizottságának 570. közgy. 1900. szám alatt kelt határozata folytán a borsódi jegyzői lak és község háza újból felépítési munkálatoknak falazati téglá és vályogon kívül 16350 korona előirányzat szerint leendő foganatosítása engedélyeztetvén, ezen munkálatoknak vállalkozás útján való biztosítása céljából **1900. évi május hó 15. napján délelőtt 9 órakor** Borsód község házában nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlati versenytárgyalás a járási főszolgabíró vagy helyettesének közbejötté mellett fog megtartatni.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, hogy a költségvetési összeg 10%-ának megfelelő 16350 korona bánatpénzzel vagy ilyen értékű magyar állami papirokkal ellátott zárt ajánlataikat a nyilvános árverés megkezdése előtt alulírott elöljáróságnak nyujtsák be, vagy ilyen pénzüsszeggel magukat ellátva, a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

A tervek, költségvetés, vállalati részletes feltételek és egyéb ezen munkálatokra vonatkozó okmányok Borsód község jegyzői irodájában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Borsódon, 1900. évi május hó 5-én.

Pilaszánovits Péter, **Latinovits Lázár,**
jegyző. 2-2 bíró.

225. szám.

bv. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírósg 1899. Sp. 190/2. számú végzése által dr. Scultéty Jenő hódásági ügyvéd által képviselt Gyarmathy Ferenc filipovai lakos javára Heiszler Zoltán filipovai lakos ellen 671 kor. 60 fill. tőke, ennek 1899. évi május hó 31-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 51 kor. 86 fill. perkoltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 970 koronára becsült szobabutor, ágynemű, varrógép, állványok stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek az 1900. V. 163/5. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Filipován alperes lakásán leendő eszközölésére **1900. évi május hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a veuni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1900. évi április hó 30. án.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

UJ! Különös figyelemre méltó. UJ!

OLCSÓ ÁRAK.

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Mindenemű és saját készítményű **férfi-, női- és gyermek-cipőket** kitünő minőségben és nagy választékban tart raktáron

GUBICZA GYÖRGY és TÁRSA

cipész-üzlete Zombor.

Mértékszerű megrendeléseket pontosan és elegáns kivitelben készítünk, valamint cipőket a **dr. Högyes-féle asbest-talppal** ellátva.

A mai kor igényeinek megfelelőleg dúsán felszerelt cipőüzletünket mindenkinek nagybecsű partfogásába ajánljuk.

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.

Ötensége Szalvátor Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ötensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és ezerte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipésznél s aztán küldjek ide. Híesszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betűtű cipők kitünőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb-fájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelő hive
Wekerle Sándor.

Övjük lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé láb fájdás!

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel** látja el.

Kettős vastagságu 2 kor. 40 fill., egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele. Az asbest-talpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a ca. és kir. község hadseregnek és a m. kir. horvátországnak eddig 22.500 pár szállítottatott.

Szétküldés csakis utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselőlete:

GUBICZA GYÖRGY és TÁRSA

cipész-üzlete Zombor, Kossuth Lajos-utca.

40-2